

Beantwoording vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

1. Wat is de aanleiding?

Aanleiding voor het wetsvoorstel vormt de in 2013 uitgevoerde evaluatie van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002 (Wiv 2002) door de Evaluatiecommissie Wiv 2002 (commissie Dessens), de door de commissie gedane aanbevelingen en de kabinetsreactie daarop.

2. Wie zijn betrokken?

Burgers, aanbieders van communicatiediensten en postvervoerders, de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD), de Nationale ombudsman (No), de rechterlijke macht, instanties belast met opsporing en vervolging, de Koninklijke marechaussee (KMar), de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), de Rijksbelastingdienst, de Inspectie SZW.

3. Wat is het probleem?

De Wiv 2002 dateert uit 2002 en is op diverse onderdelen aan herziening toe. De commissie Dessens heeft in haar rapport een en ander inzichtelijk gemaakt en aanbevelingen voor aanpassing van de Wiv 2002 gedaan. Er is uiteindelijk voor gekozen om een geheel nieuwe wet te maken.

4. Wat is het doel?

Met het wetsvoorstel wordt beoogd een wettelijk kader voor de inlichtingen- en veiligheidsdiensten in brede zin te realiseren dat toekomstvast is en deze - voor zover nodig - in lijn brengt met de eisen van de Grondwet alsmede het EVRM.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De activiteiten van inlichtingen- en veiligheidsdiensten interfereren met diverse grond- en mensenrechten van burgers, zoals deze nationaalrechtelijk als internationaalrechtelijk zijn gewaarborgd. Een dergelijke interferentie vergt een duidelijke wettelijke grondslag, dat in overeenstemming is met de eisen die onder andere uit de Grondwet en het EVRM voortvloeien.

6. Wat is het beste instrument?

Zie het antwoord op vraag 5.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Het wetsvoorstel biedt de inlichtingen- en veiligheidsdiensten diverse (bijzondere) bevoegdheden die kunnen raken aan de persoonlijke levenssfeer van burgers. Het vernieuwde stelsel inzake onderzoek van communicatie breidt de informatie- en medewerkingsverplichtingen voor de aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken en -diensten uit tot alle aanbieders van communicatiediensten. De bestaande regeling waarbij instellingen van post en vervoer moeten meewerken aan een door de rechter afgegeven last tot het mogen openen van brieven blijft gehandhaafd. De CTIVD is niet alleen zoals nu belast met rechtmatigheidstoezicht achteraf, maar wordt bovendien gepositioneerd als een zelfstandige, onafhankelijke klachtinstantie met de bevoegdheid om naar aanleiding van een klacht jegens de minister bindende oordelen te geven. Ook zal de CTIVD meldingen van vermoedens van misstanden mogen onderzoeken (klokkenluidersregeling). Een en ander heeft ook gevolgen voor de organisatorische inrichting van de CTIVD. De bevoegdheid van de Nationale ombudsman komt als gevolg van de nieuwe klachtfunctie van de CTIVD te vervallen. Het verlenen van toestemming voor de uitoefening van bijzondere bevoegdheden jegens journalisten, welke gericht is op het achterhalen van hun bronnen, alsmede de bevoegdheid tot het openen van brieven is opgedragen aan de rechtbank Den Haag. De rechtbank Den Haag is en blijft bevoegd als eerste instantie bij beroepszaken tegen besluiten inzake kennisneming van gegevens. Politie, KMar, IND, Rijksbelastingdienst en Inspectie SZW zijn betrokken bij de taakuitvoering van de AIVD. De KMar gaat daarnaast ook activiteiten verrichten voor de MIVD. Daarnaast worden de geldende informatieverplichtingen voor politie, openbaar ministerie, de KMar en de Rijksbelastingdienst jegens de AIVD en MIVD gemoderniseerd.